



*Український інститут
соціальних досліджень
імені Олександра Яременка*

КУРІННЯ, ВЖИВАННЯ АЛКОГОЛЮ ТА НАРКОТИЧНИХ РЕЧОВИН СЕРЕД ПІДЛІТКІВ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ: поширення й тенденції в Україні

ESPAD-2015:
The European School Survey
Project on Alcohol and Other Drugs

Європейське опитування учнів

щодо вживання алкоголю та інших наркотичних речовин

ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

З метою успішного впровадження Стратегії державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року²² як важливого кроку профілактики ризикованої поведінки в підлітковому та в молодіжному середовищі, пропонуємо:

- формування цілісної алкогольної та наркотичної політики, спрямованої на визначення обсягів соціальних та економічних втрат від уживання психоактивних речовин, зменшення поширеності такого вживання як серед населення загалом, так і серед молоді, зокрема дітей шкільного віку;
- проведення моніторингу та оцінювання ефективності виконання вже прийнятих законодавчих актів, наказів, постанов щодо заборони тютюнокуріння та вживання алкоголю в громадських місцях;
- розширення взаємодії фахівців мережі клінік, дружніх до молоді, експертів з неурядових організацій з працівниками навчальних закладів;
- формування та реалізацію заходів з проведення антинікотинової інформаційно-освітньої профілактичної роботи серед учнівської та студентської молоді, їхніх батьків та працівників навчальних закладів;
- упровадження селективної профілактики, яка б ураховувала не тільки досвід уживання психоактивних речовин, а й родинну ситуацію, генетичні фактори ризику, поведінкові особливості дітей;
- упровадження науково-доказових програм профілактики, лікування та зменшення шкоди від уживання психоактивних речовин, з урахуванням статевовікових особливостей підлітків і молоді;
- продовження, беручи до уваги успішне впровадження навчального курсу «Основи здоров'я», систематичної освітньої роботи з дітьми та підлітками в області зміцнення власного здоров'я та формування навичок здорового способу життя;
- реалізацію соціальних програм роботи з підлітками груп ризику та їх найближчим оточенням, роботу із сім'ями з дітьми, які опинилися в складних життєвих обставинах;
- посилення превентивної освіти з питань користування Інтернет-ресурсами;
- активне залучення молоді до громадського контролю за дотриманням нормативних актів та впровадження програм, спрямованих на підтримку здорового способу життя, зокрема щодо заборони продажу тютюнових виробів неповнолітнім, куріння в громадських місцях тощо;
- підтримку та розвиток соціальних проектів і програм профілактики вживання алкоголю, ініційованих молодими людьми, з метою впливу на формування соціальної політики окремого населеного пункту, району, міста. Використання таких заходів: проведення акцій, направлення звернень, інформування державних службовців, які впливають на прийняття рішень;
- формування в підлітків та молоді відповідального ставлення до власного здоров'я в тісній співпраці з батьками, викладачами та іншими фахівцями навчального закладу;

²² Про схвалення Стратегії державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року: Розпорядження КМУ від 28.08.2013 р. № 735-р: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/735-2013-%D1%80>.

- формування сталого свідомого неприйняття населенням, особливо молоддю, вживання алкоголю;
- звернення в програмах підготовки та перепідготовки працівників навчальних закладів особливої уваги на впровадження інтерактивних інноваційних методів і підходів до профілактики вживання психоактивних речовин, особливо алкоголю;
- здійснення контролю доступності алкоголю шляхом регулювання кількості офіційних пунктів продажу алкогольних напоїв, обмеження числа ліцензій та зменшення кількості годин або днів продажу алкоголю;
- посилення відповідальності за недотримання вимог чинного законодавства та правил торгівлі алкогольними напоями;
- загальноосвітнім навчальним закладам важливо розробити стратегію співпраці з батьками, активно залучати їх до життя класу, пропонувати форми спільного дозвілля за межами навчального закладу, інформувати про результати опитування учнівської молоді, звертаючи особливу увагу на оцінку з боку підлітків рівня обізнаності батьків;
- включення показників поширеності тютюнокуріння та вживання психоактивних речовин серед дітей та підлітків до Загальнодержавної програми «Здоров'я – 2020: український вимір».